HVL lærerutdannere sine erfaringer med bruk av videobibliotek:

Rapport fra følgeforskning for Praksisglimt /NAVIKO-LU

Karin Street & Ida Marie Weisethaunet Engdal

Sogndal, 02.11.2026

Innhold

Introduksjon 3

Metode 3

Resultat fra undersøkelsen 3

- Deltakere 3
- Bruk av video 4
- Lærerutdannere som hadde brukt video (24 personer) 4
  - Antall års erfaring 4
  - Formål med bruk 5
  - Type bruk 6
  - Studentgruppe 6
  - Erfaringer fra bruk av video 7
  - Opphav til video 8
- Bruk av video fra Praksisglimt 9
- Lærerutdannere som ikke hadde brukt video (27 personer) 10
  - Barrierer mot bruk 10
- Alle lærerutdannere 12
  - Barrierer mot bruk 12
  - Faktorer som støtter bruk av video 13

Oppsummering 14

Introduksjon

Praksisglimt er et prosjekt ved Høgskulen på Vestlandet som handler om å tilgjengeliggjøre korte videoklipp fra reelle undervisnings- og praksissituasjoner i barnehage og skole. Hovedmålet med prosjektet er at et lett tilgjengelig bibliotek med autentiske videoer fra praksis skal bidra til mer praksisnær undervisning og bedre forberedelse til læreryrket for lærerstudenter ved HVL. For å videreutvikle videobiblioteket og forstå hvordan det faktisk brukes i undervisningen, ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant ansatte ved HVL sitt fakultet for Lærarutdanning, Kultur og Idrett (FLKI). Undersøkelsen inngår i følgeforskningen på Praksisglimt og skal gi innsikt i både bruk, barrierer og behov.

Metode

Invitasjonen til undersøkelsen ble sendt 17.06.2026 av en assisterende instituttleder ved fakultetet. Målgruppen var alle ansatte ved FLKI som i inneværende undervisningsår underviser i én eller flere lærerutdanninger, uavhengig av om de har brukt video i undervisningen eller ikke.

Undersøkelsen ble gjennomført digitalt på SurveyXact og besto av en kombinasjon av lukkede spørsmål og åpne tekstfelt. Undersøkelsen var anonym, og inneholdt totalt 17 spørsmål. Deltagerne svarte først på hvilke(n) utdanning(er) de jobbet på samt campustilhørighet. Videre ble deltagerne spurt om de hadde brukt video i løpet av det siste undervisningsåret. De som hadde brukt video rapporterte om hyppighet, og fikk videre spørsmål om formål, bruksmåter, deltagere/målgruppe og behov som ikke hadde brukt video fikk egne oppfølgingsspørsmål om årsaker og barrierer, mens de.

Resultat fra undersøkelsen

Deltakere

Totalt deltok 54 respondenter, hvordan 45 fullførte undersøkelsen. Innledningsvis spurte vi hvilken utdanning respondentene underviser på, og hvilken campus de primært tilhører. Majoriteten oppga at de underviser ved GLU. Blant de fem som svarte «annet», oppga to «LUPE», én «master», én «PhD kurs» og én «Folkehelse, LUPEKI». Det var mulig å velge flere alternativer på dette spørsmålet.

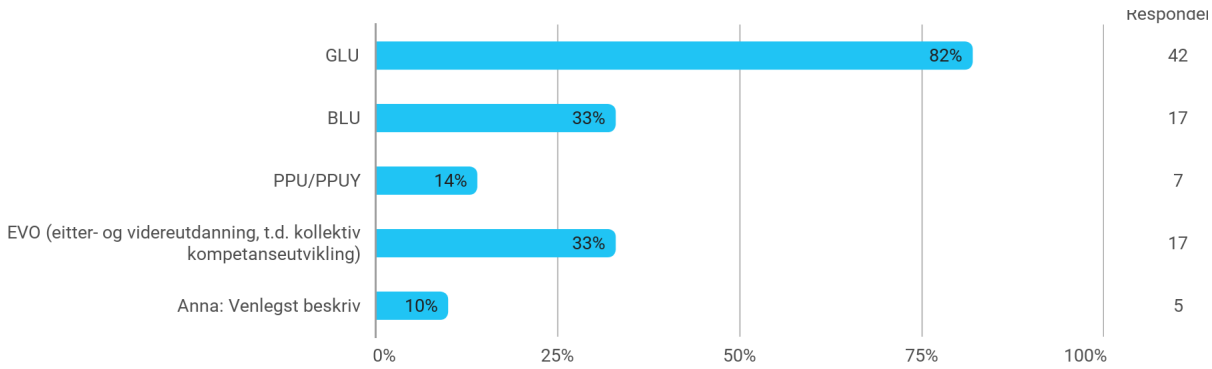

Figur 1. Kva utdanning undervisar du på? Det er mogleg å huke av på fleire.

Når det gjaldt campus, var det kun mulig å velge ett alternativ. Her oppga 30 respondenter at de primært tilhører campus Bergen, 9 Stord og 12 Sogndal. Ingen respondenter oppga Haugesund eller Førde.

Bruk av video

På spørsmålet om bruk av video svarte totalt 51 personer. Av disse oppga 27 at de aldri hadde brukt video, mens 24 rapporterte at de hadde brukt video i undervisningen. Blant dem som hadde brukt video, oppga de fleste at dette hadde skjedd 1-4 ganger.

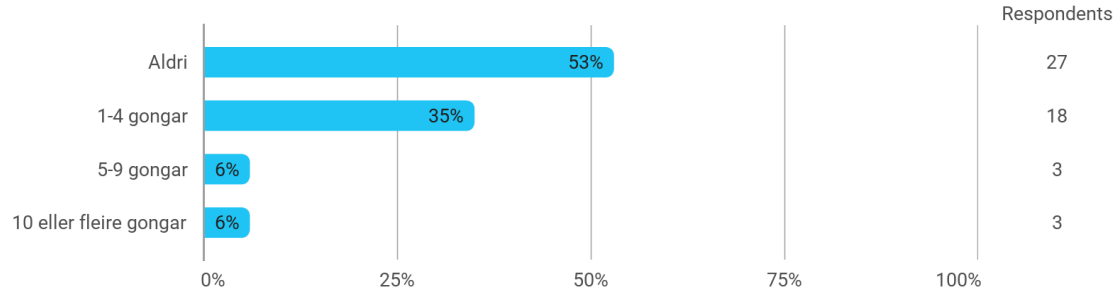

Figur 2. Har du brukt video i di undervisning det siste året (studieåret 25/26)?

Lærerutdannere som hadde brukt video (24 personer)

Antall års erfaring

Alle respondentene som hadde brukt video i undervisningen det siste studieåret (25/26), uavhengig av om videoene kom fra Praksisglimt eller andre kilder, fikk spørsmål om hvor mange år de har brukt video i sin undervisning. Spørsmålet ble stilt til hele gruppen på 24 personer som rapporterte at de hadde brukt video. To personer hadde brukt video i ett år, 10 hadde brukt video mellom tre og seks år, og åtte personer hadde brukt video i mer enn åtte år.

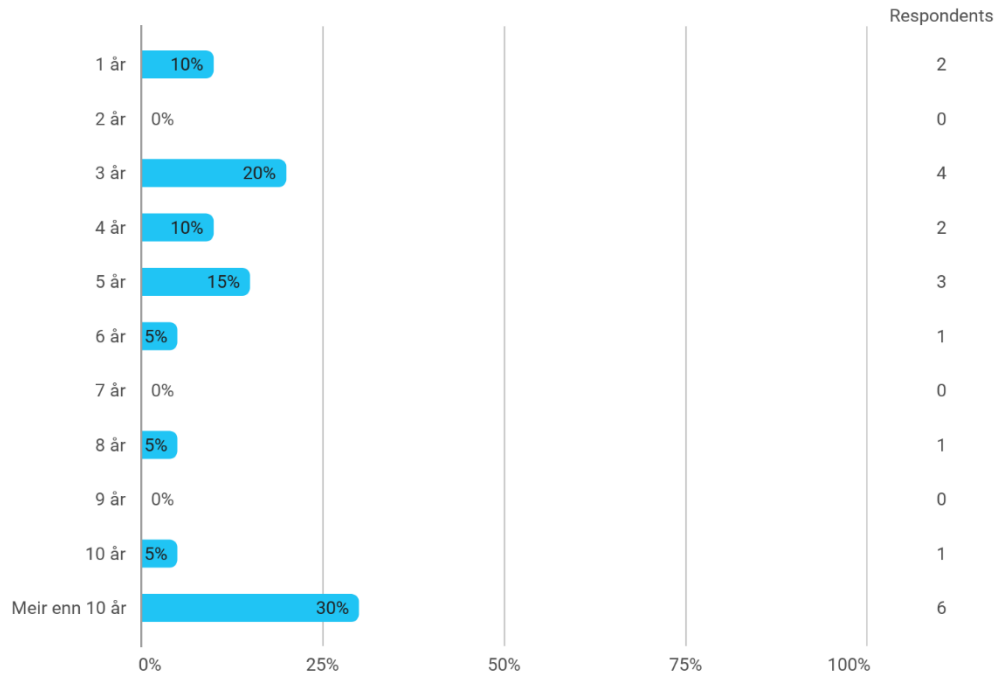

Figur 8. I kor mange år har du brukt video i undervisninga di?

Formål med bruk

Lærerutdannere som hadde brukt video (24 stk), fikk videre spørsmål om formål med bruken. Her svarte den største andelen at det var for å illustrere koplinger mellom teori og praksis, etterfulgt av å stimulere til diskusjon, skape engasjement, og stimulere til refleksjon. Det var mulig å krysse av på flere svar, og mange respondenter hadde valgt flere kategorier.

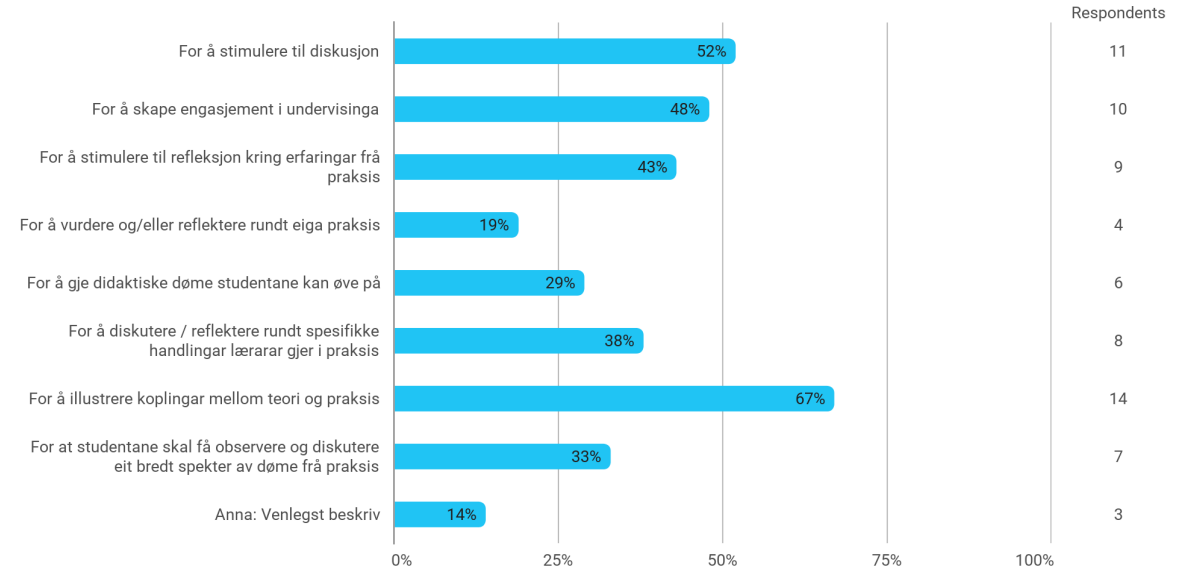

Figur 3. Kva var dine formål med å bruke video i løpet av det siste året (studieåret 25/26)? [det er mogleg å huke av på fleire svar]

De tre som svarte «annet», skrev i sine åpne svar at formålet med bruk av video hadde vært: «For å øve på "klasseromsanalysen" i emnet om forskningsmetoder», «Introduksjon i et teknisk tema som krever tid til fordøyelse» og «Visualisering av matematikk».

Type bruk

På spørsmål om hvordan de hadde brukt video, svarte 17 at det var foreleser som hadde valgt videoen, 10 svarte at studentene så etter spesifikke eksempler og ni svarte at studentene hadde sett på video med et «åpent» fokus. I det åpne svaralternativet skrev en person «Laget faglige oppgaver tilknyttet video»

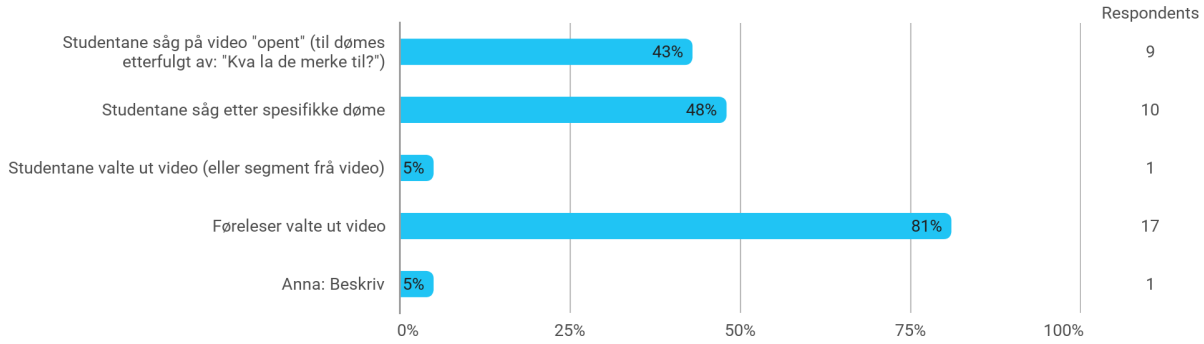

Figur 4. Korleis brukte du video i di undervisning det siste året (studieåret 25/26)? [det er mogleg å huke av på fleire svar]

Studentgruppe

Respondentene oppgir at de har brukt video i undervisning med flere ulike studentgrupper, og svarene viser at bruken særlig forekommer i undervisning for første- og andreårsstudenter. Respondenten som svarte «anna», hadde brukt video i videreutdanning.

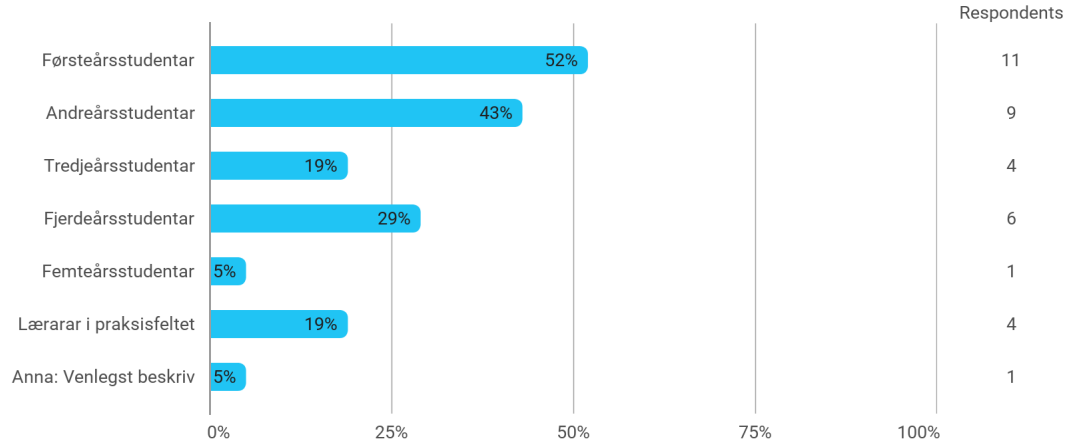

Figur 5. Kven brukte du video med? (det er mogleg å huke av på fleire svar)

Respondentene ble bedt om å utdype hvem de hadde brukt video sammen med, og fire personer valgte å gi en nærmere forklaring:

- «Det var en video jeg selv lagde. Den handler om hvordan man analyserer statistiske data.»
- «I første klasse viste eg videoar av klassiske eksperiment for at studentane skulle forstå/lære utviklingspsykologiske teoriar på fleire måtar enn å lese pensum. I tredje klasse brukte eg eigenproduserte videoar fordi studentane bare hadde ei veke undervisning, og videoar kan bidra til læring når dei sjølv opplever tema som nyttig, som gjerne er 3 månader etter kurset.»
- «Forskningsprosjekt fra barnehage, video laget av kollega med "best practice"»
- «På PPUY har vi to kull. Eg viset film på begge kulla.»

Erfaringer fra bruk av video

Respondentene ble bedt om å vurdere hvor fornøyde de var med å bruke video i undervisningen det siste studieåret. Totalt svarte 20 personer på dette spørsmålet, hvor 12 svarte at de var fornøyd eller veldig fornøyd. Seks personer oppga at de var litt fornøyd mens to svarte at de var litt lite fornøyd.

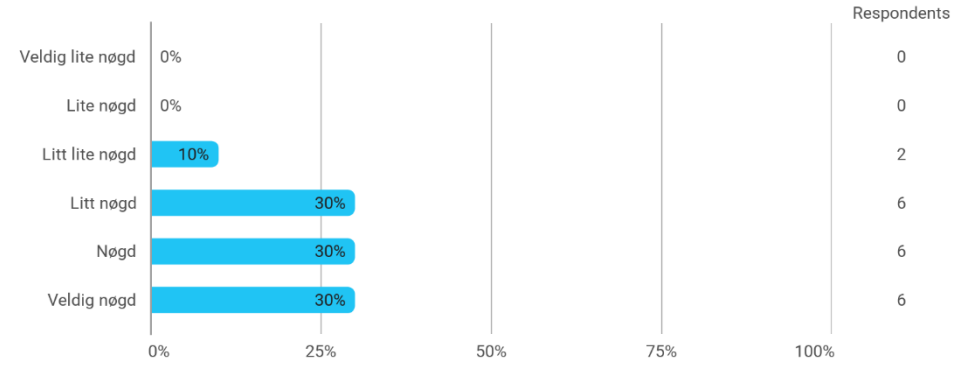

I den åpne kommentardelen utdyper flere sine erfaringer, blant annet knyttet til kvaliteten på tilgjengelige videoer, praktiske forhold ved bruk av video og relevans for faglig innhold. Dette er de 7 svarene vi fikk:

- «Jeg har til nå benyttet videoene i forbindelse med metodeundervisning i master (observasjon), og i forbindelse med refleksjon over praksis i tilskuddsordningen. Jeg er veldig fornøyd med tilbudet, og tenker å benytte de i enda større grad»
- «Fungerte fint. Panopto har gode koblinger til Canvas som gjør det praktisk å bruke.»

- «Youtube -videoar frå store amerikanske universitet/primærkjelder held høgare kvalitet og gir meir realibilitet enn videoar eg sjølv lagar med medielaben.»
- «Videoen jeg bruker er godt laget med en god kombinasjon av praktisk opplegg i mitt fag, og mulighet for å diskutere ulike aspekter av lærerrollen»
- «Video eksemplifiserer ferdigheter, praksis eksempler, lettare å sjå koblinga mellom teori og praksis.»
- «Det gir fin variasjon i undervisninga å kunne nytta video frå verkelege klasserom.»
- «Det er vanskeleg å finna gode videoar å bruka. Videoane i praksisglimt er både vanskeleg tilgjengeleg, og belagt med så mange formaningar om "positiv" bruk at dei eignar seg dårleg for studentane som skal analysera lærarens grep - då følgjer det gjerne med ei kritisk haldning. Det er lite dialogisk undervisning å spora der, noko eg er oppteken av og ønskjer å visa gode døme på.»

Respondentene ble også invitert til å dele erfaringer fra tidligere bruk av video, og flere benyttet muligheten til å beskrive både egenproduserte opptak, bruk av video som støtte i faglig arbeid og refleksjoner om kvalitet og relevans i tilgjengelige ressurser. Spørsmålet lød: *«Har du noen erfaringer du vil dele knyttet til bruk av video fra tidligere?»*

- «Jeg har flere selvlagte videor tilgjengelig for bruk i lærerutdanningen, som dere kanskje vil ha? Disse var produsert i et prosjekt fra (xxx.)
- «Det er kjekt å kunne vise gamle opptak frå gamle eksperiment for å gje alternative læringsformer og gje almennkunnskap til studentane. Eg opplever at eigenproduserte videoar gir liten nytte og er sløsing med ressursar.»
- «Eg har funne nokre videoar på internett som viser dialogisk undervisning i praksis, men dei er ganske gamle og engelskspråklege - eg skulle gjerne hatt norskspråklege døme.»
- «Bruker video for å vise hva som finnes av digitale ressurser. Studentene skal gjennom studie lage sin egen digitale fortelling, der de skal formidle teoretisk fagstoff på en praktisk måte.»

Opphav til video

Etter vurderingen av hvor fornøyde respondentene var med å bruke video i undervisningen, ble de i neste spørsmål bedt om å oppgi hvor videoene de hadde brukt det siste studieåret kom fra. Det var mulig å krysse av på flere alternativer, og svarene viser at respondentene benytter

materiale fra ulike kilder, både interne og eksterne. De fleste oppga at de hadde hentet video «fra internett» (12 svar), mens noen svarte at de brukte egenproduserte videoer (seks personer), videoer fra Praksisglimt (fire personer), fra prosjekt (fire personer), eller gjennom samarbeid med andre institusjoner (to personer). Tre respondenter valgte «annet» som kilde til video, og oppga følgende: «Prosjektet TIMSS Video (https://www.timssvideo.com/)», «Forskningsvideo på pensum kombinert med Krafttak for sang», og «Studentane filma seg sjølve».

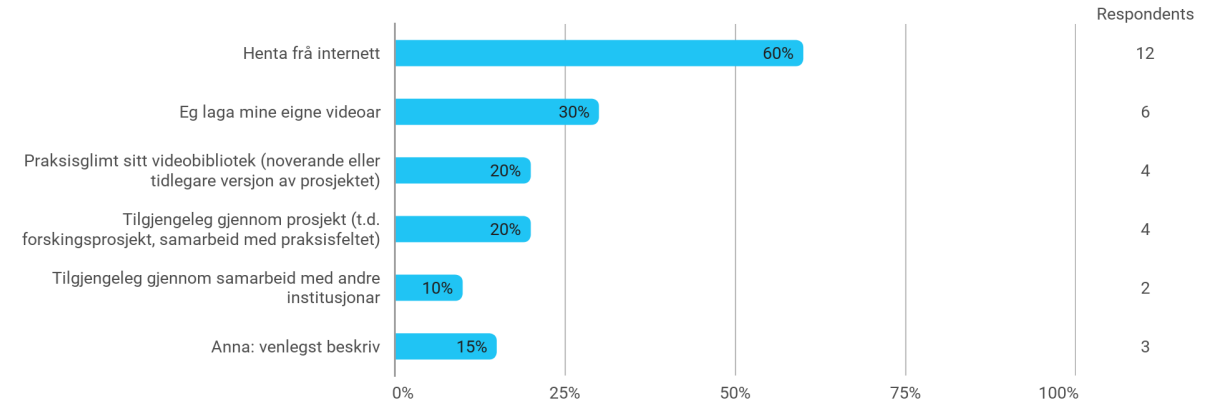

Figur 6. Kvar kom videoane du nytta i det siste studieåret frå?

Bruk av video fra Praksisglimt

Blant respondentene som oppga at de hadde brukt video i undervisningen det siste studieåret, var det fire som svarte at de hadde benyttet videomateriale fra Praksisglimt. Disse fikk et oppfølgingsspørsmål om hvordan de først hadde fått kjennskap til videobiblioteket, og her var det mulig å krysse av på flere alternativer. Svarene viser at kjennskapen til Praksisglimt kom fra ulike kanaler, blant annet gjennom kollegaer, HVL sine nettsider og seminar.

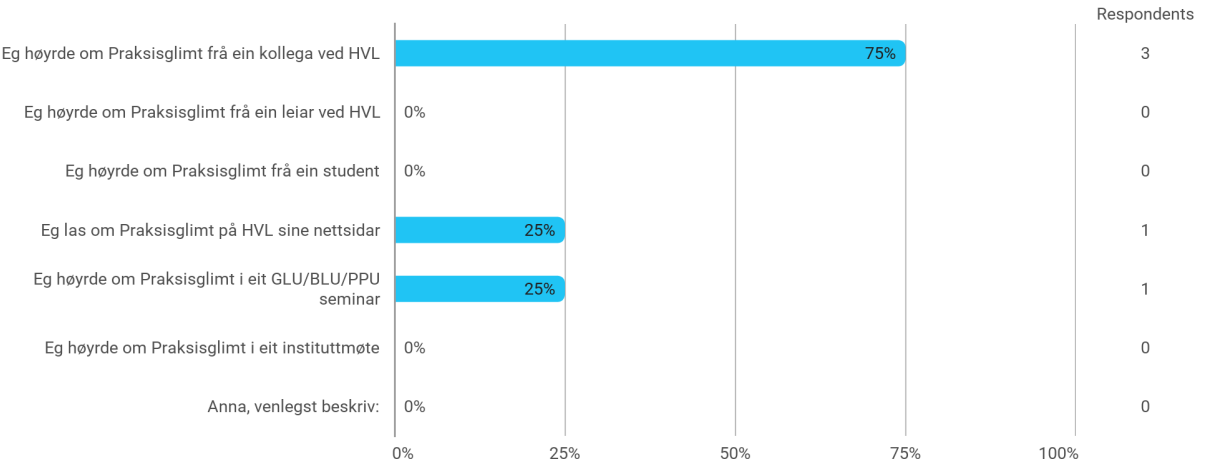

Figur 7. Du svara at du hadde nytta videodøme frå Praksisglimt. Korleis fekk du kjennskap til Praksisglimt?

Respondentene ble også bedt om å oppgi hvilke av Praksisglimt sine mapper/fag de hadde brukt, samt om de savnet innhold i videobiblioteket. I de åpne svarene nevnes blant annet behov for mer materiale om lesing, utforskende samtaler, musikk, utdanningsvalg og videoklipp fra videregående opplæring. Oppfølgingsspørsmål lød: *«Videoane i Praksisglimt er organisert i mappar (t.d., Matematikk, Kroppsøving, Uteleik, Samlingsstund). Kan du hugse kva mappar du har nytta? Og, er det noko du saknar i Praksisglimt sitt videobibliotek?»*

- «Jeg har benyttet flere ulike fag, siden jeg underviser i pedagogikk»
- «Meir om lesing, og utforskande samtalar kring lesinga (altså ikkje at det stoppar ved "kople på elevane").»
- «Norsk»
- «Nytta kroppsøving. Eg saknar innhald i utdanningsval, musikk og videoar for vgo.»

Lærerutdannere som ikke hadde brukt video (27 personer)

Barrierer mot bruk

Respondentene som ikke hadde brukt video i undervisningen det siste studieåret (27 personer) fikk et eget oppfølgingsspørsmål om årsaker til dette. De kunne krysse av på flere alternativer, og i tillegg utdype svarene sine i et åpent tekstfelt. Svarene viser at årsakene varierer betydelig, og spenner fra praktiske forhold og manglende relevans, til faglige vurderinger og usikkerhet knyttet til bruk av Praksisglimt-materialet.

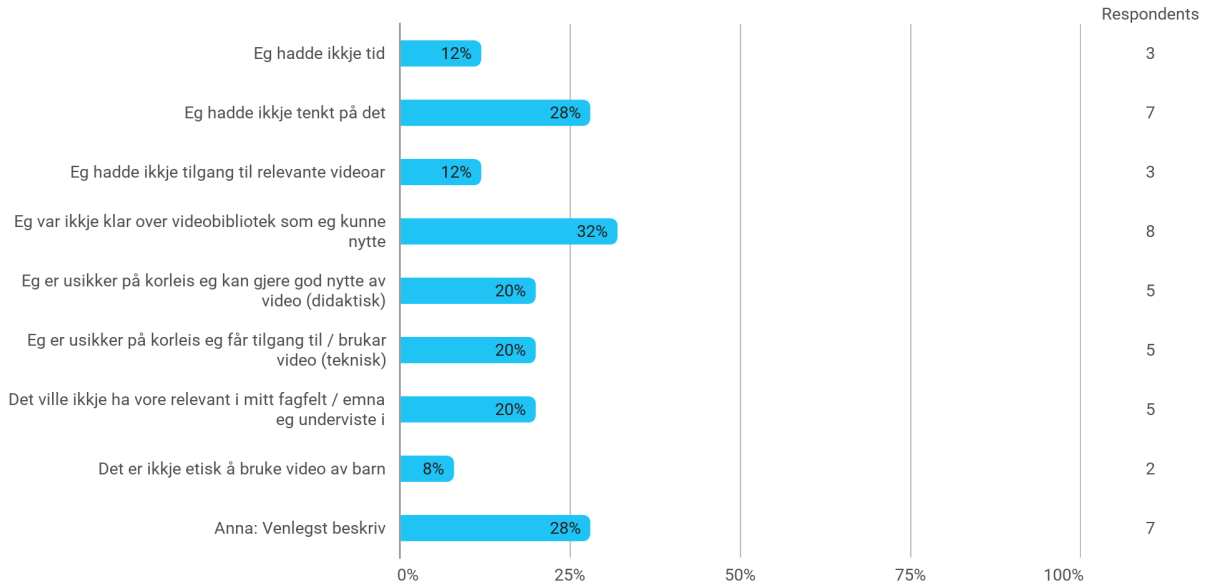

Figur 9. Kva er grunnar til at du ikkje brukte video i di undervisning det siste året (studieåret 25/26)? (det er mogleg å huke av på fleire)

De syv som krysset av på «Anna», svarte dette:

- «se under»
- «Jeg synes det er bedre å bruke tid på andre ting»
- «Eg har vore i stipendiatstilling det siste studieåret og har ikkje hatt undervisning.»
- «Eg har vore i permisjon i store delar av året.»
- «Trengte ikke»
- «Faglige feil i lærerforklaringer»
- «Er det bra pedagogisk?»

Respondentene ble bedt om å utdype svarene sine ytterligere*: «Utdyp gjerne svaret eller svarene dine, slik at vi bedre kan forstå begrunnelsen din.»*. Her kom det inn 10 kommentarer som blant annet var knyttet til tilgjengelighet, relevans, tekniske forhold, faglige vurderinger og kjennskap til rammer for bruk i Praksisglimt prosjektet. Flere nevnte at de syntes det var vanskelig å benytte videoeksempler med et positivt fokus der de ikke kunne kritisere undervisningen i eksemplene (slik de hadde oppfattet det).

- «vanskelig når videoene blir presentert som "best practice" og at vi ikke får lov til å ha en kritisk innstilling til videoklippene»
- «Jeg er usikker på om jeg kan bruke videoene på nett eller om jeg må ha studentene her fysisk for å kunne bruke Praksisglimt»
- «Eg har tidlegare brukt videoar frå Praksisglimt i undervisninga i BLU.»
- «Jeg er i utgangspunktet veldig positiv til prosjektet praksisglimt.
  men det er en hake ved det, med eksponeringen på video. grunnen til at jeg har ikke brukt det handler mest om at det ikke har vært en umiddelbar kobling til de temaene, det fokuset, den konteksten som mitt faglige arbeid består av ofte - men at didaktikken blir bakt inn på en annen måte - ved å bruke studentgruppen som eksempel istedenfor å bruke andre eksempler.»
- «Har hørt om dette prosjektet, men fikk forståelsen av at det var litt vanskelig tilgjengelig, og at det kanskje ikke var så relevant for mitt fagfelt - og har siden glemt det bort. Dårlig unnskyldning, jeg burde sjekket det ut, i det minste...»
- «Eg har svart berre på om eg har brukt video spesifikt frå dette prosjektet. Eg nyttar som regel mykje video i undervisinga når det er knytt til andre døme og instruksjonar.»
- « har ikke hatt tilgang og har ikke spurt om å få tilgang. er det mulig å få tilgang?»

- «Det går ikke an å bruke praksisglimtfilmene til undervisning dersom vi i samme slengen må påpeke faglige feil i det lærerne sier. Selv om lærerne gjør flere gode didaktiske og pedagogiske grep, så vil det være uetisk å benytte filmene når de blir eksempler på dårlig faglig undervisning.»
- «Annet:
  EVO-kurs:
  Ett dilemma: Vil deltakere møte i undervisning opp dersom vi legger ut videoer?»
- «mulig jeg misforstår spørsmålet. jeg har lagt ut videosnutter til studentene, blant annet der jeg eller kolleger gjennomgår lærestoff, men ikke bruke video i undervisningsøktene. til det synes jeg øktene er for korte og få. men jeg legger altså videoer på canvas. jeg var ikke klar over at vi har et bibliotek med videoer, nei.»

Alle lærerutdannere

Barrierer mot bruk

Videre fikk alle respondentene, både de som hadde og ikke hadde brukt video, spørsmål om hva de opplevde som barrierer til effektiv bruk av video.

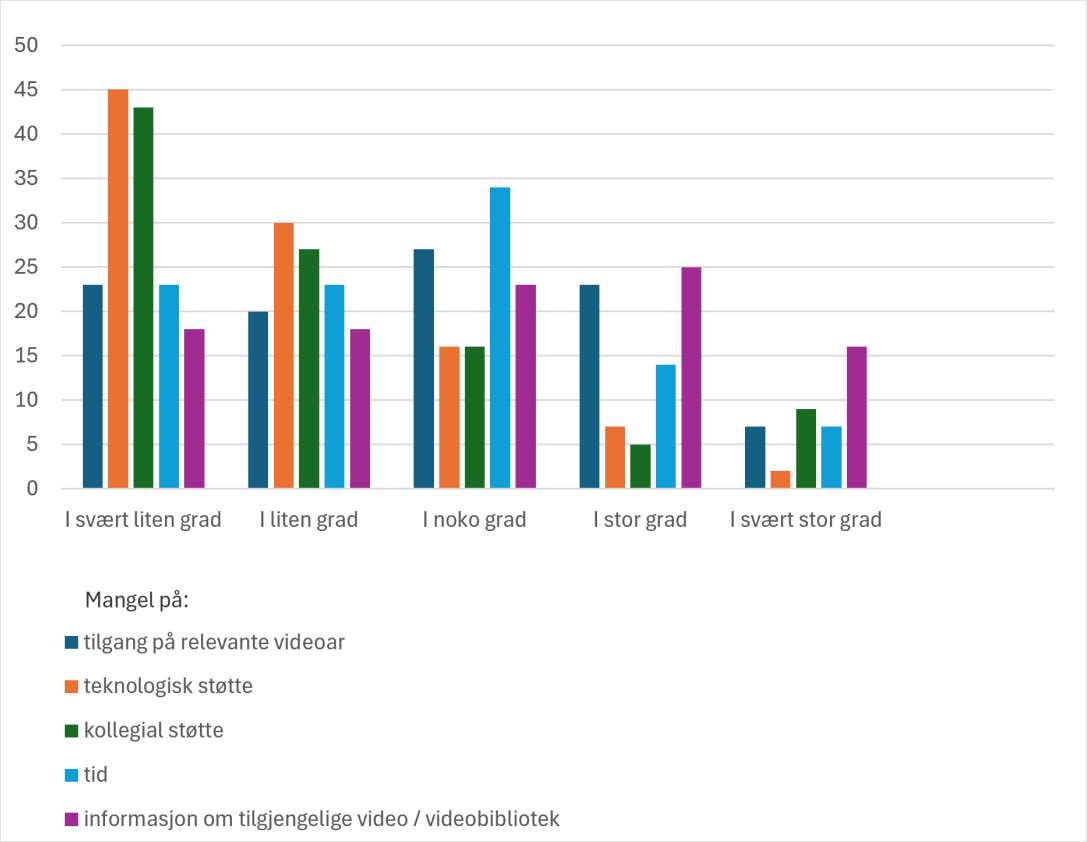

Figur 10: I kva grad opplever du at dei følgjande faktorane hindrar effektiv bruk av video i lærarutdanninga?

De to barrierene som ble trukket frem som aller mest relevante («i stor grad» og «i svært stor grad») var begge koblet til tilgang til relevante videoressurser (*informasjon om tilgjengelige videoer/videobibliotek* og *tilgang på relevante videoer*), etterfulgt av *tid*. Teknologisk støtte fremsto i mindre grad som en barriere.

Etter spørsmålet om barrierer fikk respondentene anledning til å beskrive åpent andre forhold de mente kunne hindre effektiv bruk av video i lærerutdanningene, der ordlyden lød: *«Er det nokre andre faktorar du tenkjer kan vere barrierar mot effektiv bruk av video i lærarutdanningane?».*

- «I grunnen ikke, kan ikke forstå det er så mange barrierer. Jeg vil gjerne at biblioteket utvides».
- «Dette er ikke så relevant i matematikkundervisningen.»
- «Alle desse spørsmåla er leiande og burde ikkje nyttast i forsking. Denne delen av undersøkinga impliserer at video er ei god undervisningsform. Eg meiner at det i utgangspunktet er ei dårleg undervisningsform. Bruk av effektiviseringsbegrepet impliserer også ei instrumentell tilnærming til utdanning som eg ikkje støttar.»
- «Når man opplever mange nok ganger at lydanlegget i klasserom ikke fungerer blir det problematisk å planlegge undervisning med bruk av video.»
- «Kanskje som sp.m 2, at det krever noe tekniske forberedelser og kompetanse?»
- «Studentene mangler faglig kunnskap og studieteknisk kompetanse til å kunne effektivt bruke filmer. Det blir fort en passiv konsumering eller famling i blinde. Dermed går vinningen opp i spinningen.»
- «Når studentene skal lage en digital fortelling, har jeg som foreleser alt for begrenset teknologisk kunnskap til hvilke hjelpemidler som finnes.»
- «Når man ikke har visst om tilbudet blir det håpløst å svare på de andre pliktige spørsmålene»
- «Studentene ser alt for mye på skjerm allerede.»

Faktorer som støtter bruk av video

Respondentene fikk også anledning til å komme med innspill til hvilke faktorer de mener er viktige for å støtte effektiv bruk av video i lærerutdanningene. På spørsmålet *«Er det nokre andre faktorar du tenkjer er viktige for å støtte effektiv bruk av video i lærarutdanningane?»* trakk blant annet flere frem at didaktiske eksempler (illustrasjoner på hvordan bruke video i

undervisningen) kunne støtte bruken av video, mens andre fremhevet viktigheten av informasjon for å finne frem til relevante videoer /videobibliotek.

- «Utvid biblioteket»
- «Dette er ikke så relevant i matematikkundervisningen.»
- «Følgeforsking som denne som ev. kan vise til vellukka bruk av video.»
- «God merking av videoane, slik at det er enkelt å finne relevante videoar for ulike fag.»
- «Dersom det gjeld dette prosjektet i særs, så er det viktig å vite kvar det er, og korleis vi får tilgang til det»
- «holde det fremme i bevisstheten som en mulighet og gi eksempler på hvordan det kan brukes på gode måter»
- «Om man skal fokusere på praksisglimtfilmene, så vil bedre allmennkunnskaper hos studentene slik at man kan konsentrere seg om det didaktiske, og filmer som ikke inneholder faglige feil.»
- «Kollegial diskusjon i egen faggruppe»
- «Vise hvordan "Praksisglimt" brukes i undervisning, og hva som finnes der av ressurser.»
- «Det er krevjande å finna relevante videoar»

Oppsummering

Totalt deltok 54 respondenter i undersøkelsen, hvorav 45 fullførte alle spørsmålene. Undersøkelsen viser positive holdninger til bruk av video i lærerutdanningene, samtidig som den faktiske bruken varierer. Flere oppgir at de har brukt video i undervisningen, blant annet for å illustrere praksis, koble teori og praksis og stimulere til refleksjon. De som har erfaring med bruk av video rapporterer i stor grad positive erfaringer. Samtidig viser resultatene at manglende kjennskap til tilgjengelige ressurser, utfordringer med å finne relevant innhold, behov for teknisk og pedagogisk støtte samt begrenset tid kan påvirke i hvilken grad video tas i bruk. De åpne kommentarene viser også at det finnes ulike syn på video som undervisningsform og på relevansen av slike ressurser i ulike fag. Samlet sett tegner undersøkelsen et bilde av et område med betydelig potensial, samtidig som synliggjøring, tilgjengelighet og didaktisk støtte fremstår som viktige forutsetninger for videre bruk.